

Ako su novinari glasnici istine, nema sumnje, „Probitas 2001” bi mogao da bude pocetak divnog putovanja. Prvi korak ucinili smo u Rumuniji, sutra cemo biti negde u Srbiji, mozda Madjarskoj... Brisuci granice na istoku, dajemo primer zapadu, a istorija ne zaboravlja.

IGOR PERKOVIĆ

PROBITAS 2001 1st SESSION

We about... our selves

Când am auzit prima dată despre PROBITAS, mi s-a părut ceva extraordinar. Aveam să-mi petrec începutul de vacanță într-un mod util și plăcut. Pe măsură ce mă apropiam de data plecării, am fost puțin speriat pentru că îmi era teamă că nu voi face față și, mai ales, nu voiam să-i dezamăgesc pe cei doi oameni superbi, Violeta Ficard și Marian Odangiu, care mi-au fost profesori. Surpriza avea să fie aici, când mi-am dat seama că ceea ce se face prin intermediul PROBITAS este cel mai minunat mod de a învăța și de a te distra în același timp. Experiența acumulată la Sebiș îmi va folosi, cu siguranță, în viitor, iar dacă mi se va mai oferi o astfel de șansă, voi profita la maximum de ea.

RALU BUDA

Venirea la Sebiș și participarea la acest program, a fost o foarte bună ocazie de a descoperi lucruri noi, tradiții și oameni interesanți. Surpriza a venit din partea echipei Radio Vest Sebiș, niște oameni de suflet, care nu numai că ne-au ajutat foarte mult pe plan profesional, dar am devenit prieteni.

Programul Probitas este și va fi cea mai memorabilă experiență care mi s-a oferit.

CRISTINA TĂMĂȘANU

Curiozitatea și dorința de a afla cât mai multe din tainele unui post de radio și din secretele jurnalisticii, m-au făcut să mă număr printre participanții la Programul Probitas 2001.

De-a lungul acestor zece zile petrecute în Sebiș, am învățat o grămadă de lucruri, care, poate, într-un alt mediu, ne-ar fi luat două-trei luni. Totul a fost concentrat, așa cum se spune că „esențele tari se păstrează în sticle mici.

Este adevărat!

Totul a fost așa cum mă așteptam, ba chiar mai mult. Unicul meu regret este acela că nu am avut decât zece zile la dispoziție...

CODRUȚA CĂRBUNARU

PROBITAS - pentru mine reprezintă o experiență în plus. Timp de 10 zile am avut de învățat foarte multe lucruri interesante de la studenții prezenți aici, la Sebiș. Ideea cooperării dintre studenții străini și cei români este genială, pentru schimbul de experiență, opinii și impresii.

În tot acest timp, am legat prietenii și am aflat multe lucruri interesante despre viața de jurnalist. Mulțumesc, Probitas 2001!

AURORA BALTAG

Săptămâna PROBITAS a fost ceva excelent: profesori care nu te bat la cap, colegi minunați, o îmbinare perfectă între util și plăcut, o dovadă că se poate învăța și altfel.

Îmi pare rău doar pentru un singur lucru: într-o săptămână de stat în preajma unui ziarist sârb, n-am reușit, încă, să învăț o boabă sârbește. Oricum, ne-am distrat de minune, n-am mai trăit de mult o astfel de săptămână!

Mersi, Probitas!

DĂNUȚ MUREȘAN

Do,
learn,
like!

Industria sebișană a lemnului

Între impas și renaștere

În Sebiș, industria prelucrării lemnului ia amploare atât datorită adevăratelor fabrici de mobilă, cât și datorită micilor întreprinzători cum sunt cei de la "Major" S.A.

Domnul Alexandru Gudiu, inițiatorul acestei afaceri, este cel care se ocupă atât de partea administrativă a firmei cât și de activitatea ei propriu-zisă: fabricarea mobilei și tapiseria.

Deschiderea a încă două sucursale, la Arad, este rezultatul exporturilor efectuate în țări ca Italia, Germania și Austria, unde calitatea muncii a fost apreciată la adevărata sa valoare. La această calitate contribuie nu numai materialele folosite, cum ar fi lemnul de stejar, salcâm și cireș, ci și răbdarea și îndemânarea oamenilor în a le prelucra. Un amănunt interesant este faptul că lemnul cumpărat este plătit nu doar pe căi tradiționale, cu bani, ci și cu produse agricole, obținute de chiar acționarii firmei!

Lemnul este adus din Munții Apuseni și, prima dată, este supus unui îndelung proces de uscare, acțiune care poate dura până la trei ani. După uscare, lemnul este tăiat și șlefuit cu ajutorul utilajelor procurate din Italia, utilaje ce oferă protecție lucrătorilor împotriva inhalării prafului și împotriva accidentelor: "Mașinile au piese de schimb, dar oamenii nu", este convins domnul Gudiu.

Lemnul astfel pregătit intră pe mâinile meșterilor, care-l transformă în frumoase piese de mobilier de cameră, dormitor sau piese separate, cum sunt fotoliile, canapelele sau măsuțele. Forma și culoarea pe care le iau, depind atât de dorința clientului, cât și de sugestiile "arhitectului". Până ajunge la o formă desăvârșită, lemnul parcurge un drum mai lung decât ne-am putea imagina, iar timpul investit, munca și răbdarea lucrătorilor sunt de neprețuit.

În legătură cu problemele privitoare la industria lemnului, Primarul Sebișului, Marius Lambing, declara: "Un alt element sunt exploatarea forestiere cu mai puțină finalizare a procesului de valorificare, câteva gatere. Fabricile din zonă agonizează, nefiind bine puse la punct."

Firma domnului Gudiu se încapățânează să demonstreze contrariul!...

CRISTINA TĂMĂȘANU
Universitatea "Banatul" Timișoara

Radio West

The Radio from your heart

Viitorul ca șansă

Profitând de prezența noastră la Sebiș am făcut o scurtă vizită primarului localității, domnul Marius Lambing, care a avut amabilitatea să ne vorbească despre cele bune și cele mai puțin bune din orașelul de la poalele munților Codru Moma.

Primarul ne vorbește despre orașul la cărna căruia se află...

Luați Sebișul drept un mic orașel zicem noi: frumos, pe care încercăm să-l facem și mai frumos. Nu există ceva specific, care să-l individualizeze în multitudinea de localități de acest gen din România. Poate, să zic așa, doar că este situat într-o zonă mai intelectuală, Sebișul mândrindu-se cu o școală cu tradiție...

N-aș putea să spun că există aici o preocupare principală. Într-o perioadă, era prelucrarea pieilor și confecțiilor de piele, atât blănărie, cât și din piele vopsită. În ultimii doi, trei ani cococarii s-au reorganizat în niște grupuri mai măricele, activitatea desfășurându-se undeva între sistem manufactură și sistem industrial, mai aproape de manufactură, ca asociații familiale sau, mai ales, ca societăți cu răspundere limitată. Așadar, această activitate începe să se structureze, începe să aibă din ce în ce maimultă consistență, ceea ce înseamnă că are, încă, un grad ridicat de rentabilitate. Un alt element distinctiv îl reprezintă exploatarea forestiere: câteva gatere, mici fabrici de mobilă, câteva ateliere... Acesta ar fi un sector unde ar fi eficiente investițiile străine și autohtone.

Oraș mic cu probleme mari...

Este greu de ierarhizat cu precizie care este cea mai importantă problemă. Există câteva necesități stringente. Modernizarea serviciilor către populație ar fi prima dintre ele. Alimentarea cu apă îndeosebi impune o intervenție urgentă. Cu părere de rău trebuie să recunosc că, din cauza lipsei resurselor financiare, n-am reușit să facem nimic serios: să modernizăm, să asigurăm populației servicii de mai bună calitate. Supraviețuim efectiv, ca să nu folosesc un termen mai dur. Partea de canalizare este numai pe o parte a râului Dezna. Mai avem, apoi, din păcate, probleme cu agenții economici care deversează reziduri acolo unde nu trebuie. Problema aceasta este complicată și va lua ceva timp până o vom soluționa!

În ceea ce privește drumurile din localitate, nu am reușit decât să le "cârpim" cât de cât. Dar suntem foarte departe de ceea ce ar trebui să fie pentru a reintra în circuit...

Ca norocul, dar din păcate...

Relațiile cu Consiliul Județean sunt bune. Acolo există diversitate, atât din punct de vedere politic, cât și al pregătirii profesionale. Deci se pot purta discuții interdisciplinare. Există și un aparat tehnic bine pus la punct. Am colaborat în termeni normali până acum cu autoritățile județene. Prefectul și noua garnitură din Prefectură, în mare, sunt din localitate, dar sunt în funcții de prea puțină vreme pentru a avea deja rezultate concrete...

Noua lege a administrației locale e confuză...

Noua lege a administrației locale accentuează principiul subsidiarității, deși el nu este cuprins, explicit, în textul legii... Legea stipulează creșterea puterii prefectului și, implicit, importanța instituției Prefecturii care ajunge să conducă până și serviciile descentralizate ale ministerelor în teritoriu. Eu văd acest lucru ca pe o limitare a autorității locale! În condițiile în care fiecare ordin al unui primar trebuie să treacă prin cenzura Prefecturii, se risipesc, vrem nu vrem, treizeci de zile și chiar mai mult până la confirmarea sau infirmarea ordinului. Dacă îl pui în aplicare înainte de a-l avea confirmat, riști o situație pe care trebuie să o repari ulterior, ca să nu spun altfel...

Tineretul sebișan și viitorul

În Sebiș există suficient de mulți tineri, zic eu. Orașul are o structură echilibrată din acest punct de vedere. Din păcate, mai ales pentru anumite zone profesionale, nu le putem oferi tinerilor prea multe alternative. Ca să vă dau un exemplu: majoritatea firmelor de aici nu-și permit să plătească un consilier juridic și prin urmare patru sau cinci firme recurg la același consilier. Prin urmare, un singur absolvent de drept e suficient pentru un sfert din firmele din oraș! Este ca un cerc vicios: mergând prost economia, stăm rău și cu locurile de muncă și cu șansele acordate celor tineri...

Primarul referindu-se la Probitas 2001...

Proiectul Probitas 2001 mi se pare un lucru extraordinar pentru că activitățile lui se petrec aici, la rădăcina realității românești. În localități de categoria Sebișului nu cred că s-au mai derulat proiecte de acest gen. Voi aveți șansa unui contact nemijlocit cu viața, contact care, în alte părți, nu se poate face. Incluziunea unor jurnaliști străini, fie ei și "în devenire", este un lucru extrem de pozitiv pentru noi, deoarece, din nefericire, suntem percepuți în străinătate deformat, în mare parte din vina noastră. Ceea ce v-ați propus voi ar putea fi un medicament pentru această problemă. Pentru jurnaliștii români, aceștia văzând direct cum merg anumite lucruri, vor putea evita în viitor tot soiul de capcane, cărora, trebuie să o recunoaștem, le cad victimă mai ales ziaristii tineri, lipsiți de experiență. E un capitol la care încă ne putem considera repetenți. Noi nu cunoaștem suficient și nu suntem suficient cunoscuți în lume...

A consemnat
RALU BUDA
Universitatea "Banatul" Timișoara

Măine văzut de aproape

Sunt locuri pe care nu le descoperi decât dacă îți pleacă oaspeții privirile asupra lor. Participând la proiectul PROBITAS, al jurnaliștilor din România și Iugoslavia, am luat parte la programul lor de acțiuni, printre care s-au numărat și vizitele la diverse obiective din Sebiș.

Cel mai interesant loc pe care l-am vizitat a fost Muzeul Țării Zarandului. Directorul muzeului, domnul profesor Gheorghe Barna ne-a prezentat cu amănunte, exponatele, dintre care mi-au reținut în mod deosebit atenția o icoană foarte veche, suflată în aur și tablita pe care a scris la școală, poetul Mihai Beniuc.

Un alt loc care m-a impresionat a fost fabrica de mobilă MAJOR S.A., a domnului Alexandru Gudiu, un om care a demonstrat că în acest oraș mic există totuși posibilitatea de a-ți depăși condiția și de a te ridica deasupra posibilităților existente. La MAJOR S.A. aparatul din Italia este la ea acasă. Aici lucrează o mână de oameni, cu o putere de muncă de neînvinși.

Aceste două locuri din Sebiș vorbesc cel mai bine despre îmbinarea trecutului, conservat în exponatele din muzeu cu ceea ce înseamnă prezentul, adică lupta pentru o existență care nu păstrează, neapărat, tradiția, dar construiește o realitate care poate însemna VIITORUL.

AURORA BALTAG
Centrul de Jurnalism Sebiș